

EU ISMERETEK: AZ IDŐSÖDÉS SZAKPOLITIKAI KIHÍVÁSAI

EURÓPAI INNOVÁCIÓS PARTNERSÉG AZ EGÉSZSÉGBEN TÖLTÖTT, AKTÍV IDŐSKOR ELŐSEGÍTÉSÉRE (EIP- AHA) - 1. rész

A Bizottság az Európa 2020 stratégia egyik úttörő kezdeményezése, az Innovatív Unió keretében hozta létre az Európai Innovációs Partnerségeket, azzal a céllal, hogy felpörgesse az innovációt és egy nagy léptékű társadalmi projektbe illeszkedő, jól meghatározott célt valósítson meg.

A lecke célja, hogy bemutassa az egészségben töltött, aktív időskor elősegítését célzó Európai Innovációs Partnerség létrejöttét, célkitűzéseit, tématerületeit és a partnerség működését támogató webportál szolgáltatásait.

MIK AZ EURÓPAI INNOVÁCIÓS PARTNERSÉGEK?

Az európai innovációs partnerségek új megközelítést alkalmaznak a kutatás-fejlesztés-innováció teljes láncának megerősítésére, és az innovatív megoldások elterjedésének felgyorsítása érdekében határokon és ágazatokon átívelő együttműködésre ösztönzik a köz- és magánszféra érdekelt feleit.

Az európai innovációs partnerségek célja az európai kutatási és innovációs rendszerben rejlő hiányosságok, szűk keresztmetszetek és gátak felszámolása, amelyek a jó elképzelések megvalósítását és piaci bevezetését akadályozzák vagy hátráltatják. Ilyenek lehetnek például az alacsony beruházási arány, az idejétmúlt szabályozás, a szabványok hiánya és a piacok széttöredezettsége.

Innovációs partnerséget olyan területeken hoznak létre, amelyeken egyértelműen kormányzati beavatkozásra van szükség, és ahol az EU, nemzeti és regionális kutatási és kereslet oldali intézkedések hamarabb és hatékonyabban elérik a kívánt célt.

Jelenleg 5 területen létezik innovációs partnerség.

- Európai innovációs partnerség az egészségben töltött, aktív időskor elősegítésére
- Európai innovációs partnerség a fenntartható mezőgazdaság területén
- Európai innovációs partnerség az intelligens városok és közösségek területén
- Európai innovációs partnerség a víz tématerületén
- Innovációs partnerség az európai nyersanyaghiány leküzdésére

E partnerségeket minden esetben brüsszeli irányítócsoporthoz tartozó vezetők vezetik. Az európai innovációs projektek résztvevői a gyakorlati igények és kérdések mentén meghatározzák a megvalósítást gátló szűk keresztmetszetek megszüntetéséhez szükséges lépéseket (pl. technológiai fejlesztések, a piaci keretek javítása, a kereslet ösztönzése), illetve a köz- és magánszféra fellépésének élénkítését szolgáló intézkedéseket hoznak. A projektek nem helyettesítik a finanszírozási programokat vagy szabályozási eljárásokat, de közös platformot biztosítanak az együttműködéshez.

EURÓPAI INNOVÁCIÓS PARTNERSÉG AZ EGÉSZSÉGBEN TÖLTÖTT, AKTÍV IDŐSKOR ELŐSEGÍTÉSÉRE

Mint ismeretes, a népesség elöregedése az egyik legkomolyabb kihívás, amellyel Európának jelenleg szembe kell néznie. A 65 éves vagy annál idősebb európai polgárok száma a következő 50 év során várhatóan kétszeresére nő, 2060-ra 148 millió főre, a következő 80 év során pedig várhatóan megháromszorozódik. A várható élettartam tovább növekszik, a hosszabb élettartam viszont nem feltétlenül jelenti az egészségben és önállóságban töltött aktív életet. A nem egészségben töltött évek száma az egyének teljes életének mintegy 20%-át teszi ki.

Ez a demográfiai változás nemcsak különleges kihívást jelent az európai egészségügyi ellátási és szociális rendszerek számára, de arra is módot ad, hogy e rendszereket a betegek, az egészségügyi ellátórendszerek, valamint az innovatív ágazat érdekeit szem előtt tartva kerüljenek átalakításra.

Az Európai innovációs partnerség az egészségben töltött, aktív idősor elősegítésére (röviden: EIP-AHA) 2012-ben az EIP-k sorában elsőként jött létre az Európai Bizottság kezdeményezésére, az uniós, nemzeti és regionális szintű érdekeltel, valamint a témában különféle szakpolitikai területeken működő állami és magán szektor szereplők összefogására. Felismerésre került ugyanis, hogy az életminőség javításához és Európa globális vezető szerepének megteremtéséhez az egészségben töltött, aktív idősor tématerületen a köz- és magánszféra összehangoltabb innovációs erőfeszítéseire van szükség.

A partnerség köz- és magánzereplőket gyűjt egybe, akik az összes szektorban és az innovációs rendszer egészében elkötelezik magukat a kínálat és a kereslet terén történő fellépésre a fontos innovációk gyorsabb meghonosítása érdekében. A partnerség tehát nem új finanszírozási program vagy eszköz, és nem is új jogi személy. Nem lép meglévő döntéshozó folyamatok helyébe sem.

Kivételes hozzájárulási lehetőséget ad viszont ahhoz, hogy megvalósuljanak az Európa 2020 stratégia egyes kiemelt kezdeményezéseinek szakpolitikai céljai, így például az Innovatív Unió, az európai digitális menetrend, az új munkahelyekhez szükséges új készségek, valamint a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja elnevezésű kezdeményezések céljai. Az EIP AHA célkitűzései és megközelítése összhangban vannak az Együtt az Egészségért uniós egészségügyi stratégia elveivel és céljaival is.

A partnerségnek jelenleg több, mint 3000 tagja van, amelyek hozzávetőleg 1000 régiót és települést képviselnek és mintegy 300 vezető intézmény alakít aktívan szövetségeket és konzorciumokat a tagok körében.

Az innovációs partnerség célja, hogy az résztvevők tudást és tapasztalatot osszanak meg a közös érdekek mentén, elősegítsék az egészségügyi ellátórendszerek fenntarthatóságát, valamint együttműködési partnereket kereshessenek az idősödő lakosság szükségleteit kielégítő innovatív megoldások keresésére irányuló tevékenységekben és projektekben.

A partnerség jó alkalom az innováció felgyorsítására és a szinergiák kiaknázására az uniós, nemzeti és regionális szintű prioritásokon és politikákon belül és azok között egyaránt. A partnerség értékes szerepet játszik azzal, hogy kritikus tömeget gyűjt egybe és felhívja a politikai döntéshozók figyelmét az aktív és egészséges időskor fontosságára. Jelentős hozzáadott értéket hoz létre az időskorról alkotott közös pozitív kép kialakításával és azzal, hogy átfogó keretet hoz létre a sokféle szereplő együttesen meghatározott fellépéseihez.

A partnerségben való részvételen keresztül az uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten tevékenykedő érdekelt felek politikai támogatást élvezhetnek, megoszthatják a rájuk háruló kockázatokat, a fokozott méretgazdaságosság révén csökkenthetik a költségeiket, megoszthatják egymással saját megoldásaikat, továbbá az információk közös gyűjtése és közzététele által időt és erőfeszítést takaríthatnak meg és hitelességük is nő.

MELYEK AZ EIP-AHA CÉLKITŰZÉSEI?

Az EIP AHA átfogó célja, hogy az európai polgárok egészségben töltött éveinek száma átlagosan legalább két évvel növekedjen, és három fronton kíván pozitív eredményeket elérni Európa számára:

- az idősebbek egészségének és életminőségének javításával,
- az ellátórendszerek fenntarthatóságának és hatékonyságának növelésével, valamint
- a vállalati szféra számára növekedés és piaci lehetőségek megteremtésével.

A partnerség célja, hogy

- foglalkozzon a potenciális akadályoknak, illetve húzóelemeknek tartott szabályozási kérdésekkel,
- az említett tématerületeken előmozdítsa egy közös, megbízható tudásalap létrehozását,
- segítse összehangolni a meglévő finanszírozási eszközöket és optimálissá tenni hatékonyságukat, és
- lehetővé tegye a bevált gyakorlatok cseréjét és átadását.

A partnerségben két vonalon lehet részt venni.

Egyrészt minősített referencialhelyszín címre pályázhatnak régiók, városok, kombinált ellátást nyújtó kórházak/integrált ellátó szervezetek, amelyek átfogó és innováció alapú megközelítést kívánnak alkalmazni az aktív és egészséges időskor terén és ennek helyi szinten érzékelhető hatását konkrét bizonyítékokkal vagy példákkal is alá tudják támasztani. A referencia helyszín pályázatok 3 évente kerülnek kiírásra. A 2016-ban

minősítést elnyert helyszínek és együttműködések listájához, a referenciahelyszínné váláshoz, illetve a Referencia Helyszínek Nemzetközi Együttműködési Hálózatához (RSCN) való csatlakozáshoz további információkat angol nyelven az alábbi helyeken talál:

https://ec.europa.eu/eip/ageing/reference-sites_en

<http://www.scale-aha.eu/rs2016-results.html>

<http://www.scale-aha.eu/reference-site-collaborative-network/>

Másrészt a Bizottság által kiírt „kötelezettségvállalási felhívásokra” jelentkezve, a felhívások nyomán alakuló munkacsoportokban, amelyekben a résztvevők a központi célkitűzés megvalósítását szolgáló tevékenységek végrehajtására vállalnak kötelezettséget egy adott cselekvési terv keretében. A kötelezettségvállaláshoz teljesülniük kell olyan megszabott partnerségi kritériumoknak, mint a részvétel, az érdekeltek bevonása és partnerség, a kritikus tömeg, a célok megvalósítása, valamint a képviselő.

MELYEK AZ EIP AHA STRATÉGIAI ELEMEI?

Az EIP AHA stratégiájában három tematikus pilléren nyugvó fellépésre összpontosít, amelyeken belül kiemelt intézkedési területeken egyedi intézkedéseket valósítanak meg. A tematikus pilléreket több területre vonatkozó horizontális prioritások egészítik ki, amelyek többek között a keretfeltételeket, az összegyűlt tapasztalatokat és a finanszírozást érintik. A három tematikus pillér a következő:

- A. Megelőzés, szűrés és korai diagnózis,
- B. Gondozás és gyógyítás; valamint
- C. Aktív időskor és önálló életvitel.

A stratégiai dokumentumban az egyes pilléreken belül 4 kritérium alapján került kiválasztásra 3-3 kiemelt intézkedési terület, amely

- a partnerség céljainak megvalósításához a leginkább hozzájárul,
- a partnerségi összefogás révén az elérhető legkedvezőbb eredményt hozza,
- hozzájárulhat az akadályok, szűk keresztmetszetek lebontásához, és
- ott segítheti az innovációt, ahol az európai ipar vagy meglévő vagy a jövőben kialakítható versenyelőnyökkel bír.

A kiemelt intézkedési területek fokozatosan kerülnek megvalósításra, munkacsoportok kialakításával. Jelenleg az alábbi munkacsoportok működnek és az ezek által képviselt intézkedési területeket részletesen a következő leckékben mutatjuk be:

A megelőzés, szűrés és korai diagnózis tematikus pilléren belül:

- A1: Egészségügyi ismeretek, a betegek felelős helyzetbe hozása, etika, valamint a terápia betartását innovatív eszközök és szolgáltatások segítségével előmozdító programok
- A2: Személyre szabott egészségmenedzsment
- A3: A fizikai és kognitív képességek hanyatlásának megelőzése és korai diagnózisa az idős embereknél

A Gondozás és gyógyítás tématerületen belül:

- A3: Az innovatív eszközökre és szolgáltatásokra építő, sikeres integrált gondozási rendszerek kapacitásának kiépítése és azok reprodukálhatósága

Az Aktív időskor és önálló életvitel tématerületen belül

- C2: Az aktív, önálló élet meghosszabbítása nyitott és személyre szabott megoldásokkal

A horizontális tématerületen belül

- D4: Innováció az idősbarát épületek, városok és környezet szolgálatában

Az EIP AHA stratégiai végrehajtási tervét teljes egészében angol nyelven az következő oldalakon olvashatja:

- Stratégiai rész: https://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/active-healthy-ageing/steering-group/implementation_plan.pdf
- Működési rész: https://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/active-healthy-ageing/steering-group/operational_plan.pdf

AZ EIP-AHA PORTÁL

Az EIP-AHA portál közösségéhez az [EU bejelentkezési portálszolgálatán az ECAS-on](#) történő regisztrációval lehet csatlakozni. Regisztrációt követően lehet hozzáférni különféle szolgáltatásokhoz, így például [kötelezettségvállalást benyújtani](#) a munkacsoportokban való részvételhez, [innovatív gyakorlati ötleteket megosztani](#) és ezekről visszajelzést kapni a többi tagtól, innovatív gyakorlatokat keresni a repozitóriumban, az [innovációja elterjesztése](#) érdekében kulcsszereplőkkel kapcsolatba lépni és piaci kapcsolatokat építeni, az aktív és egészséges idősödés témakörében a portálon [eseményeket hirdetni](#), [publikációkat megosztani](#), releváns [híreket megosztani](#), vagy a [hírlevélre feliratkozni](#).

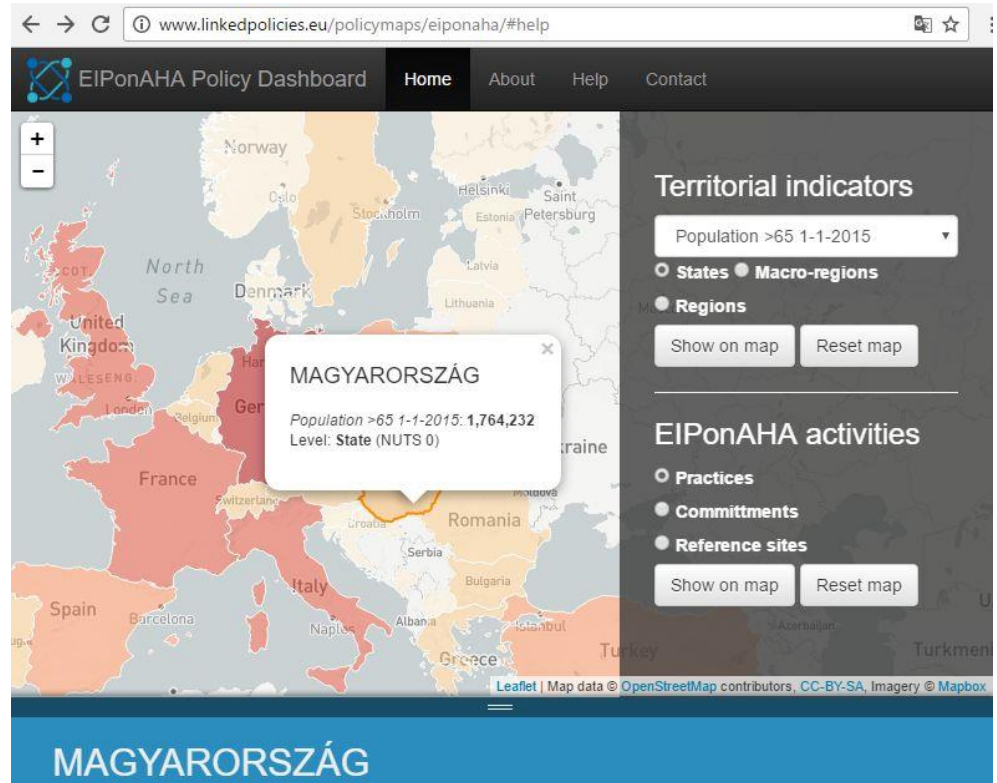
Az EIP AHA honlapját itt találja: https://ec.europa.eu/eip/ageing/home_en

AZ EIP-AHA ADATBÁZIS

Az adatbázis a EIP AHA tevékenységek térképes megjelenítése az aktív és egészséges idősödés témaköréhez kapcsolódó hivatalos statisztikára épülő kontextus indikátorokkal együtt.

A honlap megjeleníti a kötelezettségvállalók és minősített intézmények nevét, helyszínét, területi működési körét. Adott területi egység specifikus adatainak megjelenítéséhez csak bele kell nagyítani.

Az adatbázist a [PROEIPAHA](#) H2020-as projekt keretében jött létre.

<http://www.linkedpolicies.eu/policymaps/eiponaha/>

Felhasznált irodalom:

https://ec.europa.eu/eip/ageing/home_en

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-196_hu.htm

https://ec.europa.eu/eip/ageing/about-the-partnership_en

https://ec.europa.eu/eip/ageing/file/1742/download_en?token=uEsS-s3Y

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0083:FIN:HU:PDF>

European Commission. **Excellent Innovation for Ageing**—“How to” Guide. 2nd edition, 2014.

http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/active-healthy-ageing/how_to.pdf

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-196_hu.htm

<http://www.linkedpolicies.eu/policymaps/eiponaha/>

Az internetes hivatkozások elérésének időpontja: 2017. április